

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 4

1. “Okumadan geçen bir gün, yitirilmiş bir gündür.” diyor Jean Paul Sartre. Beri yandan ülkemizdeki okuma oranlarıyla ilgili rakamlar âdeta bütün ömrümüzü boşa geçirdiğimizi acı bir şekilde hissettiriyor. Okuma alışkanlığımızın artabileceğine dair insanı umutlandıran gelişmeler de ne yazık ki olmuyor. Çünkü Türkiye’nin dört bir yanında insanlar ve çeşitli kurumlar kütüphane açmak ya da okullara kitap toplamak için didinip durmuyor.

Bu parçada okumakla ilgili asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamı anlamlı kılan okumaya, Türkiye’de gereken önem verilmemektedir.
- B) Gelişmiş ülkelerde okumaya verilen önemle bizimki arasında belirgin bir fark vardır.
- C) Okuma alışkanlığının kazanılması için okullar oldukça önemlidir.
- D) Okumak, bizim yaşamımızı renklendirdiği sürece değerlidir.
- E) Devlet, okuma alışkanlığının kazandırılması için mücadele etmelidir.

2. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa devrilince çok sevdiği kızıyla damadı arasına da ayrılık girer. İstanbul’a girişi yasaklanan damat, sürgün hayatı yaşarken valinin kızı neredeyse her gün kapısını aşındırır Osmanlı sarayının. Kocasının affedilmesini ve İstanbul’a gelmesine izin verilerek eskisi gibi mutlu bir yaşam sürmelerini isteyen kadının bu dileği kabul edilir sonunda. Uzun bir aradan sonra kavuşan iki sevgilinin hiç çocukları olmaz. Ama onlar, günümüzde çocuk sesleri arasında yatıyorlar. Mehmet Ali Paşa’nın kızı Zeynep Hanım ile kocası Kâmil Bey bir çocuk hastanesi kurar. Hastanenin bahçesindeki türbede yan yana yatan iki sevgili sayesinde de aşk, İstanbul’un bir hastanesine ad olur.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşkın insan yaşamındaki yeri
- B) Ayrılığın insana verdiği acı
- C) Osmanlıda merhametin boyutları
- D) İstanbul’daki semt ve mekân adlarının nasıl oluştuğu
- E) Zeynepkâmil Hastanesinin adının nereden geldiği

3. Yazılarıma başlarken tam olarak ne yazacağımı ben de bilmem. İşin aslı bilmek de istemem. Ne yazacağımı ben de merak ederim. Beni yazıya bağlayan da bu merak duygusudur. Ne yazacağımı bütün ayrıntılarıyla bilseydim, her şeyi planlasaydım oturup yazmazdım. Zaten bildiğim bir şeyi niye yazayım? Öykülerin nasıl sonuçlanacağını çoğunlukla bilmem. Yazdığım metinle birlikte karar veririm nasıl sonuçlanacağına. Başlangıçta düşündüğümde çok farklı bir metin çıkabilir ortaya.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi bir yazı için zihinde önceden sağlam bir plan gereklidir.
- B) Neyi yazacağına karar vermeden masaya oturan bir yazar iyi yazı yazamaz.
- C) Yazı veya metin, yazma süreci sonunda ortaya çıkar.
- D) Kusursuz bir plan ve sağlam bir kurguyla yazı yazılır.
- E) Metnin anlam bütünlüğünü ve olay örgüsünü kurmadan yazıya başlanmaz.

4. Heykel, malzemesi olan taşın yontulmasıyla oluşur. Ancak şiir, malzemesi olan dilin yoğrulmasıyla ve yontulmasıyla var olmaz. Şair, dile sahip değildir; dil şaire ve her şeye sahiptir. Şairi, şair olarak var kılan da dilin kendisidir. Onu, şiiri yazdığı ana gelinceye kadar biçimlendirmiştir. Şair, dilin içinde devinir ama sadece dilin imkân verdiği ölçüde özgür yani bir bakıma mahpustur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şairin, dilin verdiği imkânları aşabildiği oranda özgür olduğu
- B) Şairin, şiiri dilin izin verdiği ölçüde ortaya çıkarabildiği
- C) Şiirin, şairin dili yoğurup yontması sonucunda ortaya çıktığı
- D) Şiiri asıl biçimlendirenin şairin çabası olduğu
- E) Şiirin, varlığı tüm yönleriyle anlatması gerektiği

5. Yaptığımız şeyin adı: Olmayan parayı harcamak! Kulağa sağlıklı geliyor mu? Hayır, kesinlikle gelmiyor! Oysa bu ülkede milyonlarca insanın her gün, her alışverişinde yapmakta olduğu şeyin adı bu! Marketlerde eski bozuk para sendromlarını aratan kredi kartı kuyrukları oluşuyor. Acayip bir kasa bürokrasisi... Adam bir gazoz almış, kadın bir kutu kibrit almış; parasını kredi kartıyla ödemeye çalışıyor. Neden? Peşin ödememek için! İnsanın içini sarıveren o “hiç ödemiyormuşluk hissi”ne kapılabilmek için! Aslında hiç ihtiyaç duymadığımız ve peşin parayla asla yanına yaklaşmayacağımız şeyler bizi kredi kartlarımızdan tutup kendine çekiveriyor. Eve geldiğimizde o “şey”i neden satın aldığımızı bile hatırlayamıyoruz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alışverişlerde nakit para kullanmak, birikim yapmak isteyenler için en iyi yoldur.
- B) Taksitli alışverişlerin gereksiz tüketimi artırdığı birçok insanın ortak şikâyetidir.
- C) Bilinçli tüketici, işine yaramayacak şeylere para öderken iki kez düşünmelidir.
- D) Kredi kartının bilinçli kullanımı, modern bireylere sınırsız alışveriş imkânı sağlar.
- E) İnsanda, hiç ödeme yapmıyorum duygusunu uyandıran kredi kartları gereksiz tüketime neden olmaktadır.
6. Bazı sanatçılar, sınır tanımamayı sanatlarının merkezine oturtuyorlar ama aslında kendi sınırlarını koyarak o sınırlar içinde olmayı, o anlayış çerçevesinde yazıp çizmeyi, düşünmeyi dışlıyorlar. Kendini usta sayanların birçoğunda, artık kendisiyle aynı konuma gelmiş şairleri okumama gibi umursamazca hatta hiçe sayıcı bir tutum gözleniyor. Bu, onların kendilerini kilitledikleri bir bencilliktir ve sanatçıda olmaması gereken bir özelliktir.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Usta şairler başkasına ihtiyaç duymayan, kendine yeten şairlerdir.
- B) Sanatta özgürlük; başıboşluk, sorumsuzluk ve bencillik anlamına gelmez.
- C) Her şairin, şiir anlayışı içinde belirli sınırları vardır ve şair, onun dışına çıkmamalıdır.
- D) Bugünün insanını ve dertlerini anlamayan şairin geleceğe kalması beklenemez.
- E) Şairlerin söz ustalığında bencillik ederek diğerlerine yardımcı olmaması düşünülemez.

7. Osmanlı şiiri ile halk şiiri yıllarca karşılaştırılmıştır. Bana gereksiz geliyor bu çünkü ikisini de bizim zekâmız üretmiş. Aralarında entelektüel farklar var. Osmanlı şiirinin büyüklüğü, çoğu eleştirmence kabul edilmiştir. Ancak Osmanlı şiirinin savunucularını tevazuya davet ediyorum. Çünkü halk şiirinde öyle derin, öyle çarpıcı imajlarla söylenmiş dörtlükler var ki bütün entelektüel birikimimizi yerle yeksan eder. “Bilgeliktir” bunun adı.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadeliği önde tutan halk şiiri, sanatsal söyleyişte diğerlerinden geri kalmıştır.
- B) Halk için halkın anlayacağı dille yazılan halk şiiri, yüz yılların birikiminin de etkisiyle nice bilgiler çıkarmıştır özünde.
- C) Sanatlı, soyut ve hayalci yaklaşımı en önemli unsur olarak kabul eden Osmanlı şiiri, belli bir kesimin şiiri olmaktan öteye gidememiştir.
- D) Halk şiiri; sadeliği, etkileyiciliği, derinliği ve bilgeliğiyle bazen tüm üst seviye şiirlerin katbekat üstüne çıkar.
- E) Süslü, sanatlı ve ince bir zekânın ürünü olan Osmanlı şiiri, Avrupa şiirini aşmıştır.

8. İnsanın kendisinin ve diğerlerinin bir makine olduğunu, hep bir tekrarda olduğunu, olaylara, konuşulanlara hep aynı tepkileri verdiğini keşfetmesi acı bir deneyim. Bir kişinin konuşmalarını kayda alsanız hemen her gün benzer şeyleri söylediğini, benzer şeylere huysuzlandığını, benzer şeylerde sırtının sıvazlandığını, aynı şekilde yaşadığını, gittiğini, geldiğini ve bu ezberin biraz bozulması durumunda aslında farklı bir tecrübeye açılabilceği hâlde o kapıyı hemen kapattığını görüyorsunuz. Bu bana insanın farklı şeyleri sezebilme, anlamada, tasnifte önündeki en büyük engel gibi geliyor.

Bu parçada yazarın vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aslında insanın neyi, nasıl yaptığını pek de sorgulaması başarının sırrıdır.
- B) Alışkanlıklar, değişik bir dünyaya açılabilmenin önündeki en büyük duvardır.
- C) Tabiatı, insan alışkanlıkları üzerine kurulu, ezber bir yaşam düzeni vardır.
- D) Aynı şekilde yaşamamak, kurulu düzeni değiştirmek insanı toplum dışına iter.
- E) Bir toplumda yaşıyorsanız benzer olaylara benzer tepkiler vermeniz gayet doğaldır.

